

Handläggare
Karin Bergsman
Telefon: 08-508 25 033**Till**
Socialnämnden**Yttrande över remissen ”Krav på privata aktörer i
vårdförden (SOU 2015:7)”****Förvaltningens förslag till beslut**

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens yttrande som svar på remissen.
2. Tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen.

Gillis Hammar
FörvaltningschefLeif Fransson
Administrativ chef

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 20 december 2012 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att bl.a. utreda vilka möjliga krav, utöver redan befintliga, som kan och bör ställas på de som äger och driver företag inom välfärdssektorn. Utredningen, som har antagit namnet Ägarprövningsutredningen, har i januari 2015 lämnat sitt slutbetänkande Krav på privata aktörer i välfärden (SOU 2015:7).

Utredningen föreslår en utökad tillståndsplikt inom socialtjänsten för att privata utförare och kommunala stiftelser eller kommunalt bildade eller ägda associationer ska få bedriva verksamhet med hemtjänst.

Tillståndsgivande myndighet ska vid prövning av enskilda utförare ställa krav på insikt, erfarenhet och lämplighet för att beviljas godkännande eller tillstånd att bedriva verksamhet. Om sökanden är en juridisk person ska bedömningen omfatta vd, styrelseledamöter, suppleanter, bolagsmän samt ägare och andra som har väsentligt inflytande över verksamheten.

Utredningen föreslår utöver en utökad tillståndsplikt att krav ska ställas på att sökanden har ekonomiska förutsättningar att bedriva en långsiktig verksamhet.

Finansieringen av förändringarna föreslås ske genom avgifter och enligt betänkandet ska förslagen träda ikraft den 1 juli 2016.

Förvaltningen tillstyrker utredningens förslag till förändringar för privata aktörer i välfärden.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 20 december 2012 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att bl.a. utreda vilka möjliga krav, utöver redan befintliga, som kan och bör ställas på de som äger och driver företag inom välfärdssektorn. Utredningen, som har antagit namnet Ägarprövningsutredningen, har i januari 2015 lämnat sitt slutbetänkande Krav på privata aktörer i välfärden (SOU 2015:7).

Remisstiden går ut den 4 maj 2015.

Ärendet har remitterats till Skarpnäck stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd,

socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och barnnämnden, KS råd för funktionshinderfrågor samt stadsledningskontoret.

Ärendet

I dagsläget råder det bara tillståndsplikt för vissa privata verksamheter, exempelvis skolor, hem för vård eller boende (HVB) och verksamheter som utför insatser enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). För privata aktörer som utför exempelvis hemtjänst, ledsagarservice och avlösarservice samt vissa insatser inom socialpsykiatri såsom sysselsättning, boendestöd etc. finns ingen tillståndsplikt.

Utredningen föreslår en utökad tillståndsplikt inom socialtjänsten för att privata utförare och kommunala stiftelser eller kommunalt bildade eller ägda associationer ska få bedriva verksamhet med hemtjänst. Utredningen gör bedömningen att tryggheten för de personer som beviljas hemtjänst är ett sådant skyddsvärt intresse som kan motivera en begränsning av näringsfriheten enligt regeringsformen.

Entreprenadverksamheter där kommunen genom avtal har överlämnat driften till enskilda utförare undantas i dag från tillståndsplikten och utredningen föreslår att tillståndsplikt ska gälla för sådan verksamhet oavsett upphandlingsform.

Statens skolinspektion och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska vid prövning av enskilda utförare ställa krav på insikt, erfarenhet och lämplighet för att beviljas godkännande eller tillstånd att bedriva verksamhet enligt skollagen och socialtjänstlagen (SoL). Dessa krav ställs redan idag vid ansökan om tillstånd för att utföra insatser enligt LSS. Om sökanden är en juridisk person ska bedömningen omfatta vd, styrelseledamöter, suppleanter, bolagsmän samt ägare och andra som har väsentligt inflytande över verksamheten.

Utredningen föreslår utöver en utökad tillståndsplikt att krav ska ställas på att sökanden har ekonomiska förutsättningar att bedriva en långsiktig verksamhet.

Finansieringen av förändringarna föreslås ske genom avgifter. Ansvariga kommunala och statliga myndigheter ska få ta ut en avgift vid en ansökan om godkännande eller tillstånd.

Enligt betänkandet ska förslagen träda ikraft den 1 juli 2016 med övergångsregler som innebär att utförarna ska kunna fortsätta sin verksamhet i avvaktan på att IVO fattat beslut.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen. Ärendet behandlas i förvaltningsgruppen den 8 april 2015.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen tillstyrker utredningens förslag till förändringar för privata aktörer i välfärden.

Utredningens förslag på utökad tillståndsplikt inom socialtjänsten riktar sig speciellt till verksamheter som bedriver hemtjänst eftersom brukare av hemtjänst är en utsatt grupp som kan ha svårt att ta tillvara sina rättigheter. Förvaltningen vill särskilt uppmärksamma att det finns fler utsatta målgrupper än brukare inom hemtjänst som är särskilt skyddsvärda och ser positivt till att tillståndsplikten utökas även för exempelvis ledsagarservice och avlösarservice, sysselsättning och boendestöd.

Många upphandlande myndigheter ställer höga krav på enskilda utförare och trots detta är det av värde att genom krav på tillstånd säkra en lägsta kvalitetsnivå på utförarna inkluderat dess ägare och ledning.

Att även entreprenader som drivs av privata aktörer där kommunen fortfarande är huvudman ska omfattas av tillståndsplikt kan innebära en utmaning för IVO och den upphandlande myndigheten. Dagens långa handläggningstid om ca 5-9 månader för nya tillstånd eller förändrade tillstånd kan medföra stora svårigheter för den upphandlande myndigheten att tilldela kontrakt vid entreprenadupphandlingar. Det är viktigt att inför denna reform skapa en organisation med tillräcklig kapacitet för tillståndsprövning och uppföljning/tillsyn.

Den nackdel som förvaltningen kan se är att det kan bli svårare för små- och medelstora företag och organisationer som agerar inom den ideella sektorn att bli antagen som utförare av välfärdstjänster. Dessa företag och organisationer saknar i många fall resurser för att möta de ökade administrativa kraven som tillståndsplikten innebär.

Förvaltningen ser det som ytterst angeläget att, oavsett vilka krav som ställs på privata utförare, tillsyn och uppföljning av de upphandlade verksamheterna sker kontinuerligt och rättssäkert med fokus på att verksamheten bedrivs så brukarna får en god omvårdnad.

Bilagor

1. Remissen Krav på privata aktörer i välfärden (SOU 2015:7)